

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 89/2010-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 9. marca 2010 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti M., s. r. o., Š., zastúpenej advokátom JUDr. P. K., B., pre namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na verejné prerokovanie vecí podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 43 Cob 159/2009-563 z 20. augusta 2009 v spojení s opravným uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 43 Cob 159/2009-575 z 30. októbra 2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti M., s. r. o., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 30. novembra 2009 doručená sťažnosť spoločnosti M., s. r. o., Š. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. P. K., B., pre namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva

na verejné prerokovanie veci podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom a rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) č. k. 43 Cob 159/2009-563 z 20. augusta 2009 v spojení s opravným uznesením krajského súdu č. k. 43 Cob 159/2009-575 z 30. októbra 2009.

Sťažovateľka v sťažnosti uviedla:

«Týmto rozsudkom odvolací súd potvrdil rozsudok Okresného súdu Zvolen č. k. 17Cb 53/04 zo dňa 24. 5. 2007 v právnej veci sťažovateľa proti žalovanému Stredná odborná škola, Z. o zaplatenie 105 814,42 € s prísl., ktorým bola žaloba zamietnutá a sťažovateľ bol zaviazaný k náhrade trov konania žalobcovi.

Prvostupňový súd už v predchádzajúcom konaní rozsudkom zo dňa 1. 7. 2004 žalobu zamietol a žalobcu zaviazal k náhrade trov konania.

Na odvolanie žalobcu krajský súd rozsudkom č. k. 43 Cob 301/04 zo dňa 14. 10. 2005 tento rozsudok zrušil a vrátil vec na ďalšie konanie.

V ďalšom konaní vydaný rozsudok zo dňa 24. 5. 2007 krajský súd, na odvolanie žalobcu, rozsudkom č. k. 43 Cob 261/07 zo dňa 24. 1. 2008 zmenil a žalovaného zaviazal k zaplateniu 3 187 765,20,- Sk s prísl. a k náhrade trov konania.

Neúspešný žalovaný podal proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu dovolanie, na základe ktorého Najvyšší súd SR uznesením č. 5 Obdo 18/2008 zo dňa 31. 3. 2009 rozsudok odvolacieho súdu zo dňa 24. 1. 2008 zrušil a vec vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie.

Vyvodil pritom právny názor, že zmluva o postúpení pohľadávky (z 19. 12. 2002) je absolútne neplatným právnym úkonom v zmysle § 37 ods. 1 OZ, pretože nebola urobená vážne a platným právnym úkonom je až zmluva o postúpení pohľadávok zo dňa 28. 1. 2003, i keď bola označená ako dodatok, ale podľa obsahu spĺňa všetky náležitosti vyžadované pre tento zmluvný typ. ...

Z odkazu na ust. § 243b ods. 2 O. s. p. a z toho, že dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolací súd sám nezmenil má sťažovateľ za to, že v ďalšom konaní malo byť doplnené dokazovanie na zistenie nedostatočne zisteného skutkového stavu ohľadne námietok žalobcu voči dlžníkovej pohľadávke, ktorú použil na započítanie. To len potvrdzuje, že vyššie uvedený „dovetok“ nie je tým právnym názorom dovolacieho súdu, ktorý by mal byť pre

odvolací súd v ďalšom konaní záväzný, lebo význam slov „treba potom považovať“ nie je totožný s významom slova „je“.

Krajský súd ako súd odvolací vec znovu prejednal podľa § 212 ods. 1 a 3 a § 214 O. s. p. bez nariadenia pojednávania s tým, že podľa § 211 ods. 2 a § 156 ods. 3 O. s. p. bolo miesto a čas verejného vyhlásenia rozhodnutia oznámené na úradnej tabuli súdu, hoci mal nariadiť pojednávanie podľa § 214 ods. 1 písm. a) O. s. p., podľa ktorého na prejednanie odvolania proti rozhodnutiu vo veci samej nariadi predseda odvolacieho súdu pojednávanie vždy, ak je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie.

Uvedeným postupom súdu a rozhodnutím, ktoré bolo výsledkom tohto postupu bolo porušené základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 4 Ústavy SR, na verejné prerokovanie veci v jeho prítomnosti podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a právo na spravodlivé a verejné prejednanie veci podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ľudských právach a základných slobodách.»

Sťažovateľka žiadala, aby ústavný súd vydal tento nález:

„1. Rozhodnutím Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 43Cob 159/2009 zo dňa 20. 8. 2009 v znení opravného uznesenia zo dňa 30. 10. 2009, ktorým bol potvrdený rozsudok Okresného súdu Zvolen č. k. 17Cb 53/04 zo dňa 24. 5. 2007 v právnej veci účastníkov M., s. r. o. Š. proti Stredná odborná škola Z. o zaplatenie 105 814,42 € s prísl. a postupom, ktorý mu predchádzal, boli porušené základné práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 a 4, čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ľudských práv a slobôd.

2. Zrušuje sa rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 43Cob 159/2009 zo dňa 24. 5. 2007 a vec sa vracia tomuto súdu na ďalšie konanie.“

Na základe výzvy ústavného súdu sa podaním sp. zn. Spr. 1684/09 z 26. januára 2010 k sťažnosti vyjadril predseda krajského súdu:

„... Pokiaľ aj dovolací súd dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu nezmenil, ale ho zrušil, neznamená to, že by žalobca v novom konaní pred odvolacím súdom mohol označovať a predkladať iné dôkazy, ako na súde prvého stupňa, resp. uvádzať iné odvolacie dôvody, ako to uviedol v odvolaní (č. 1. 460). Žalobca bol v konaní na súde prvého stupňa poučený podľa § 120 ods. 4 OSP o povinnosti predložiť alebo označiť všetky dôkazy najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa končí dokazovanie (pojednávanie na

OS vo Zvolene dňa 24. 05. 2007 - č. l. 437) a s poukazom na § 212 OSP bol odvolací súd v tomto prípade viazaný rozsahom a dôvodmi podaného odvolania.

Napokon, aj žalobca v odvolaní považoval dokazovanie vykonané súdom prvého stupňa za dostatočné keď uviedol, že súd prvého stupňa riadne a úplne zistil skutkový stav, nesprávne však vec právne posúdil.

Na základe uvedených dôvodov zastávam názor, že postupom odvolacieho súdu, keď vec bola prejednaná dňa 20. 08. 2009 podľa § 214 OSP bez nariadenia pojednávania a súd vyhlásil rozsudok č. k. 43 Cob 159/2009-563 (v znení opravného uznesenia č. k. 43 Cob 159/2009-575 zo dňa 30. 10. 2009), nebolo porušené základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 a 4 Ústavy SR na verejné prerokovanie veci v jeho prítomnosti podľa článku 48 ods. 2 Ústavy SR a ani právo na spravodlivé a verejné prejednanie veci podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ľudských právach a základných slobodách.“

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu

(sťažnosti) podľa ustanovenia § 49 až § 56 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde.

Podľa čl. 46 ods. 4 ústavy podmienky a podrobnosti o súdnej a inej právnej ochrane ustanoví zákon.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru má každý právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa § 214 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“) na prejednanie odvolania proti rozhodnutiu vo veci samej nariadi predseda senátu odvolacieho súdu pojednávanie vždy, ak a) je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, b) súd prvého stupňa rozhodol podľa § 115a bez nariadenia pojednávania a c) to vyžaduje dôležitý verejný záujem.

Podľa § 214 ods. 2 OSP v ostatných prípadoch možno o odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. IV. ÚS 66/02, I. ÚS 56/03, III. ÚS 74/07).

O zjavnej neopodstatnenosti možno hovoriť aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 50/05, IV. ÚS 288/05).

Sťažovateľka v sťažnosti tvrdila, že k porušeniu zásad spravodlivého procesu došlo rozsudkom krajského súdu v spojení s jeho opravným uznesením, pretože prijatím týchto rozhodnutí predchádzal nesprávny a nezákonný postup odvolacieho súdu spočívajúci v tom, že krajský súd rozhodol bez nariadenia pojednávania, hoci podľa názoru sťažovateľky bolo potrebné toto pojednávanie nariadiť.

Podľa zistení ústavného súdu krajský súd v odôvodnení rozsudku sp. zn. 43 Cob 159/2009 z 20. augusta 2009 (v spojení s opravným uznesením krajského súdu sp. zn. 43 Cob 159/2009 z 30. októbra 2009) konštatoval, že postupoval v súlade s právnym názorom dovolacieho súdu, ktorý bol preň záväzný, pričom zároveň vychádzal zo skutkového stavu zisteného súdom prvého stupňa. Okrem toho krajský súd odvolávajúci sa na znenie § 214 OSP konštatoval, že vec rozhodol bez nariadenia pojednávania.

Sťažovateľka pritom poukázala na to, že aj napriek konštatovaniu dovolacieho súdu o nedostatočnom zistení skutkového stavu v preskúvanom konaní a rozhodnutí krajského súdu tento v rámci odvolacieho konania rozhodol bez nariadenia pojednávania. Sťažovateľka dala do súvislosti toto konštatovanie dovolacieho súdu s nutnosťou doplniť dokazovanie v rámci konania o odvolaní, a tým aj nariadiť pojednávanie. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že krajský súd považoval skutkový stav zistený súdom prvého stupňa za dostatočný na to, aby v súlade so záväzným právnym názorom dovolacieho súdu vo veci rozhodol.

Ak teda v rámci odvolacieho konania nebolo potrebné či už opakovať alebo doplniť dokazovanie, čo bolo na zvážení krajského súdu, pretože skutkový stav zistený súdom prvého stupňa bol z hľadiska dôkaznej situácie dostatočný a taktiež neboli splnené ani ďalšie podmienky podľa § 214 ods. 1 OSP, ktoré predsedovi senátu odvolacieho súdu v prípade prejednávania odvolania proti rozhodnutiu vo veci samej obligatórne prikazujú nariadiť pojednávanie, správne krajský súd aplikoval § 214 ods. 2 OSP, podľa ktorého mohol o odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania. Napokon, ako vyplýva zo znenia tohto zákonného ustanovenia, hlavnou formou odvolacieho konania je konanie bez nariadenia pojednávania.

V nadväznosti na uvedené ústavný súd konštatuje, že ak orgán verejnej moci (v namietanom prípade krajský súd) legálnym a dôvodným spôsobom aplikuje právo, dôsledky vo veci uplatnených právnych predpisov nemôžu znamenať porušenie základného práva alebo slobody sťažovateľky.

Podľa názoru ústavného súdu krajský súd postupoval spôsobom súladným so zákonom, a preto je namieste konštatovať, že takýmto spôsobom nemohlo dôjsť k porušeniu zásad spravodlivého procesu, a tým ani k porušeniu základných práv sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 a 4 a čl. 48 ods. 2 ústavy, ani práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Skutočnosť, že všeobecný súd nerozhodne v súlade s očakávaniami sťažovateľky alebo spôsobom, ktorý by si sťažovateľka priala, ešte nezakladá dôvody na vyslovenie porušenia jej práv.

Na základe uvedeného ústavný súd sťažnosť už na predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. marca 2010